

Sinikka Rantala

LL, erikoislääkäri
OYS, OpTa, Anestesia ja tehohoito
sinikka.rantala@ppshp.fi

Professorihaastattelu: Janne Liisanantti

Janne Liisanantti valittiin Oulun yliopiston anestesiologian ja tehohoidon professoriksi 1.1.2020 alkaen. Onneksi olkoon!

Mikä on vienyt sinut Perämeren rannalta Tornion Ouluun ja anestesia-erikoislääkäriksi?

Toiveammattini lapsena oli jäänmurtajan kapteeni, mutta yhteishaku-kaavaketta merimieslinjalle täyttäessä kävi ilmi, että huoltajat tukevat hanketta vain allekirjoituksella. Menin sitten lukioon. Lääkäriä minusta ei tullut siksi, että olisin lukenut Sinuhen, vaan minuun oli jo aiemmin tehnyt suuren vaikutuksen nimeltä mainitsemaaton ivalolainen terveystieteiden koulutuskeskuslääkäri, jonka vastaanotolla olin silmätulehduksen vuoksi käynyt. Oulu oli luonteva paikka opiskella, koska etelän kaupungit ovat niin syrjässä. Anestesia-erikoislääkäriksi päädyin, kun kandidina amanuenssuurit jaettiin kladipisteiden mukaan ja ainoa keino päästä anestesialle (jonne myös ahkerammin opiskelleet halusivat) sijalta 73/76 oli anoa kaksi kuukautta harjoittelua. Nuo kuukaudet OYS anestesiaklinikkassa kesällä 2000 vakuuttivat minut uravalinnasta, enkä ole katunut kuin pari kertaa.

Olet OYSissa aiemmin työskennellyt paitsi teho-osastolla, myös kliinisenä opettajana. Viime kuukausina sinua on nähty välillä

myös leikkaussalissa. Miten jaat työaikasi eri tehtävien kesken?

Professorin työtähän tehdään 24/7 ja siihen kuuluvaa tutkimusta, opettamista ynnä muuta olen tehnyt jossain muotoa jo aiemmin, kun olin teho-osastolla erikoislääkärinä. Tutkimusta olen tehnyt aina työn ohessa. Kliinistä työtä teen leikkaussalissa ja osin teholla keskimäärin yhden päivän viikossa, riippuen miten työpanosta tarvitaan. Päivystäminen

Minua on kiehtonut potilaiden toipuminen vaikeista sairauksista.

on ollut minulle aina kaikkein rakkainta lääkärintyötä ja sitä olen jatkanut ja jatkan samaan tapaan kuin ennenkin.

Kerro hieman tutkimustustastasi.

En koe olevani ole perinteinen tutkijaprofessori, jollaiseen ehkä yleensä on totuttu. Aloitin tutkimusurani aikoinaan professori Tero Ala-Kokon

ryhmässä, jossa opin perusteet tutkimustyön tekemiselle ja sain varsin vapaasti soveltaa oppimaani. Tutkimusten pääpaino on ollut sairaanhoitopiirin potilasprosesseissa ja kokeellista tutkimusta on paljon vähemmän. Isompien rekisteritutkimusten tekoa olen opiskellut teholla työskentelyn lomassa. Minua on kiehtonut potilaiden toipuminen vaikeista sairauksista ja olemme tutkineet eri tautiryhmien pitkäaikaiskoulinsyitä.

Onko erityisiä tavoitteita tai kehittämiskohteita, joihin haluaisit tulevana vuosina keskittyä?

Big datan käyttö tutkimuksessa on asia, jota meidän pitäisi ehdottomasti alkaa kehittää. Sähköinen anestesia-kertomus tarjoaa lähes rajattomat mahdollisuudet tähän, ja kun sen yhdistää meillä käytössä oleviin potilashallintajärjestelmiin, saadaan hoitopoluista valtavasti tietoa. Tämä vaatii vain aika paljon työtä. Sitten on erilaisten perioperatiivisten prosessien tutkiminen, tavoitteena pystyä kohdentamaan oikeat hoidot oikeille potilaille. Tähän keinoäly ja oppivat algoritmit tuovat valtavia mahdollisuuksia, joita meidän pitäisi ennakkoluulottomasti tarkastella. Kolmas

kehityskohde on se, että yliopisto ja sairaala saadaan lähemmäs toisiaan. Tehdään lääketieteestä lääketiedettä, eli kehitetään kulttuuria, jossa arjen klinisiä ongelmia ratkotaan tieteen keinoin.

Millaisen ryhmän kanssa teet tutkimustyötä?

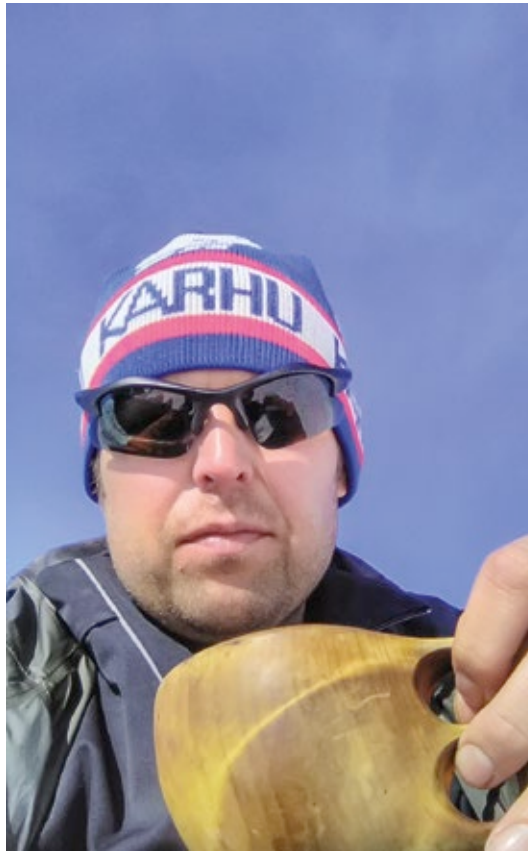
Anestesiologian tutkimusryhmää on viime aikoina organisoitu uudelleen. Siellä senioritutkijoina ovat Timo Kaakinen, Merja Vakkala, Sanna Lahtinen, Tiina Erkinaro ja Lasse Raatinieniemi. Kukin heistä on profiloitunut tutkimukseen omalla alueellaan. Meillä on moniammatillinen, erikoisalarajoja ylittävä tiimi väitöskirjan tekijöitä. Timolla ja Tiinalla on paljon intraoperatiiviseen monitorointiin liittyvää tutkimusta. Merjan ja Sannan tutkimus liittyy potilasprosesseihin, joissa kiinnostuksen kohteena on erityisesti potilasprosessien lopputulos: elämänlaatu ja toipuminen. Lassen kanssa on erilaisia ensihoitoon ja päivystysprosesseihin liittyviä tutkimuksia. Kaiken kaikkiaan tavoitteena on viedä tutkimusta lähemmäs päivittäistä työtä.

Jos saisit kahden miljoonan euron tutkimusapurahan, mihin satsaisit?

Satsaisin siihen, että tekisimme työkalut sähköisten järjestelmien käyttöönottoa varten. Esimerkiksi datan saamiseksi käytettävässä muodossa leikkaustoiminnan suunnitteluohjelmista (LESU), anestesiatietojärjestelmästä, laboratoriotietojärjestelmästä ja lääketietojärjestelmästä. Oulussa siihen on hyvät mahdollisuudet; meillä on itse kehitetty teknologia ja osaava ATK-puoli. Ison apurahan turvin pystyisimme kehittämään myös arkikäytössä olevia sovelluksia potilaan hoidon parantamiseksi.

Mitä uutta anestesiologian ja tehohoidon alalla on lähivuosina tapahtumassa?

Ala tulee edelleenkin voimakkaasti muuttumaan. Valtava haaste

Janne Liisanantin mieli lepää Lapin tuntureilla. Kuva Janne Liisanantti.

seuraavien 15–20 vuoden aikana on geriatristen potilaiden määrän voimakas kasvu. Se tulee vaatimaan paljon

Valtava haaste on geriatristen potilaiden määrän kasvu.

toiminnanmuutoksia, yksilöllisempää hoitoa ja muutosta sekä itse työhön että anestesiaan. Osin joudutaan menemään varmasti yksinkertaisempaan ja osin monimutkaisempaan. Useammin joudumme myös hyväksymään sen, että sairaampien ja vanhempien potilaiden kohdalla joudumme tekemään yksilöllisempiä

hoitoratkaisuja ja siihen tarvitsemme työkaluja, joita pitää kehittää. Toinen muutos liittyy siihen, että kirurgia muuttuu monelta osin mini-invasiivisemmaksi. Siinä kehityksessä täytyy myös pysyä mukana.

Olet tehnyt OYSissa ison työn työmatkapyöräilyn edistäjänä ja kilometrikisojen kannustajana. Miten muulla tavoin irrottaudut työkuvioista?

Monipuolisella kuntoliikunnalla. Talvella hiihdetään Oulussa tasamaata, pohjoisen tuntureilla ylä- ja alamäkiä. Kesäisin rentoudun tuijottamalla asfaltin valkoista reunaviivaa pyörän selässä ja etsin tuulia Perämerellä. Lenkkitosut minulla on matkassa aina. Lisäksi Ilkka Remeksen uutta kirjaa odottaessa luen sotahistoriaa käsitteleviä kirjoja ja kuuntelen 60-luvun musiikkia. ■

Janne Liisanantti

- s. 1977, Tornio
- Lääketieteen lisensiaatti 2003, Oulun yliopisto
- Anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkäri 2009, Oulun yliopisto
- Lääketieteen tohtori 2012, Oulun yliopisto
- European Diploma of Intensive Care 2012
- SSAI Diploma of Intensive Care 2012
- Dosentti 2018, Oulun yliopisto

Tärkeimmät tehtävät:

- Oulun yliopiston anestesiologian ja tehohoidon professori 1.1.2020 alkaen
- Kliininen opettaja, Oulun yliopisto, 2016–2020
- Tehohoitolääkäri, OYS Anestesia ja tehohoito, 2008–2015